

Gemeente
Terschelling

Coalitie- akkoord

Gemeente Terschelling

2026 - 2030

Met elkaar focus op
een stabiele toekomst

Inhoudsopgave

blz. 4

1. Haven &
Bereikbaarheid

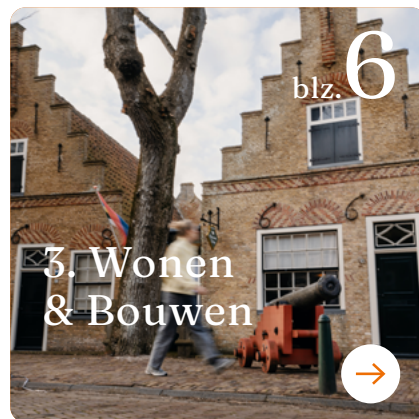
blz. 5

2. Brede
mobiliteitsvisie

blz. 6

3. Wonen
& Bouwen

blz. 9

4. Bestuurlijke
samenwerking

blz. 11

5. Sociaal
Domein
& Welzijn

blz. 13

6. Energie &
Infrastructuur

blz. 14

7. Toerisme,
Leefbaarheid
en Natuur

blz. 17

8. Handhaving

Inleiding

In deze raadsperiode kiest het college ervoor om niet tegenover, maar naast de andere partijen in de gemeenteraad te staan. We delen de overtuiging dat de enorme opgaven waar het eiland vandaag de dag voor staat, alleen kunnen worden aangepakt wanneer we elkaars kracht benutten en samen verantwoordelijkheid nemen.

Dit coalitieakkoord is tot stand gekomen in een compact en constructief proces. Het college heeft de hand uitgestoken naar de andere partijen en heeft hen gevraagd mee te denken over het coalitieakkoord in een openbare bijeenkomst. Die inbreng heeft geleid tot een breder gedragen coalitieakkoord. Die brede betrokkenheid heeft het college geholpen om keuzes te maken die verantwoord en evenwichtig zijn. Daarnaast versterkt dit de samenwerking om in de komende periode als college en raad te werken aan de grote opgaven waar de gemeente Terschelling voor staat.

De urgente opgaven (onder meer de haven en woningbouw) waar onze gemeente in deze periode voor staat, zijn namelijk aanzienlijk en vereisen stevige keuzes. Het college stelt daarom in dit akkoord concrete acties voor. Bestaand beleid blijft in stand en wordt hierin niet genoemd.

Het voorliggende akkoord is bewust opgesteld op hoofdlijnen. Daarmee worden de belangrijkste richting en prioriteiten vastgelegd, zonder direct in detail te treden. Dit biedt ruimte voor verdere uitwerking, nadere keuzes en het voeren van het gesprek met zowel de raad als de samenleving. In de volgende fase zal dit akkoord worden vertaald naar concrete uitvoeringsplannen. Daarbij is het uitgangspunt dat plannen waar mogelijk helder, realistisch en meetbaar worden gemaakt, met oog voor haalbaarheid en financiële onderbouwing.

De noodzakelijke, grote investeringen in de haven leggen een grote druk op onze gemeente, maar kunnen niet meer uitgesteld worden. De noodzaak om alle benodigde middelen hiervoor vrij te maken, leidt ertoe dat grote financiële keuzes gemaakt moeten worden. Toch vinden wij het van belang om deze stappen nu te zetten.

Terschelling staat dus voor grote opgaven en verdient een constructief college en een constructieve raad.

Dat vraagt om samenwerking en verantwoordelijkheid van alle partijen. Met dit coalitieakkoord leggen we een stabiele basis voor samenwerking met de raad, het college, eilanders en ondernemers. We staan open voor ideeën en bijdragen, zeker ook van buiten het college, zodat we schouder aan schouder kunnen werken aan een gemeente die voorbereid is op de toekomst en waar iedereen op kan bouwen.

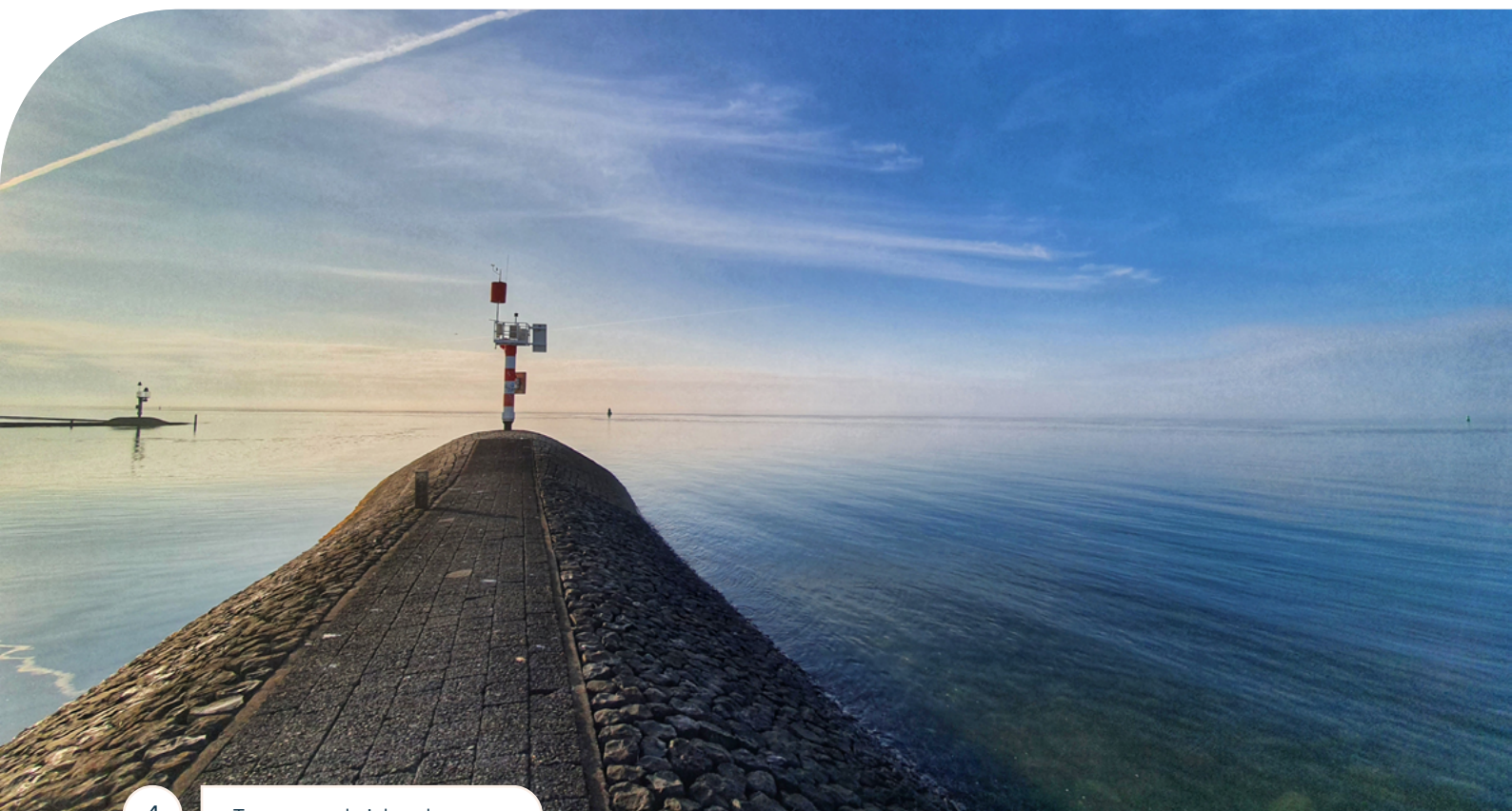
1. Haven & Bereikbaarheid

Het is 'vijf voor twaalf' als het gaat om de toegankelijkheid van ons havengebied en daarmee de bereikbaarheid van ons eiland. Die bereikbaarheid staat onder grote druk. Er bestaat een reëel risico dat de enige centrale toegangs- en ontsluitingsweg van het eiland geheel of gedeeltelijk moet worden afgesloten.

De bereikbaarheid van Terschelling staat of valt met een goed functionerende haven. Daarom kiest het college voor variant B2: de meest duurzame en toekomstbestendige oplossing. Het beoogde college is bereid een aanvullende financiële bijdrage te leveren voor de meerkosten van variant B2 ten opzichte van de andere varianten. Om daadwerkelijk stappen te zetten, is samenwerking met het Rijk en de Provincie Fryslân essentieel.

Daarnaast zet het college in op agendering binnen het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT), zodat de bereikbaarheid van Terschelling structureel wordt verankerd in landelijke investeringen.

Tegelijkertijd willen we nieuwe technologieën benutten om de bereikbaarheid slimmer en robuuster te maken. Ook kijken we naar digitale systemen voor betere logistieke planning en informatievoorziening. Samen met kennisinstellingen en bedrijven willen we ruimte creëren om pilots op het eiland mogelijk te maken.

2. Brede mobiliteitsvisie

Het college stelt een integrale mobiliteitsvisie op. De focus ligt niet alleen op de veerverbinding, maar op de complete reiservaring van, naar en op Terschelling. De infrastructuur op Terschelling is kwetsbaar door de sterke afhankelijkheid van één hoofdonsluiting. Het college kiest voor de invoering van een Schylge-vignet voor gemotoriseerd vervoer. Het uitgangspunt is hierbij dat er zo beter gestuurd kan worden op parkeerdruk, leefbaarheid en ruimtegebruik, hetgeen ook ten goede komt aan een adequate bereikbaarheid van Terschelling zowel voor bewoners, ondernemers en toeristen.

3. Wonen & Bouwen

Wonen is voor het college één van de meest urgente thema's. De druk op de woningmarkt is groot, waardoor betaalbaarheid, beschikbaarheid en doorstroming centraal staan in het woonbeleid voor de komende jaren. Daarbij ligt de focus op voldoende passende woningen voor eilanders, zodat jong en oud op het eiland kunnen blijven wonen.

Het college wil woningbouw op Terschelling aanjagen en versnellen. Om dat te laten plaatsvinden, wordt het Woonteam opgeheven en worden woonprojectleiders aangesteld.

Het college maakt een inventarisatie van nieuwe zoekgebieden en extra locaties waar woningbouw mogelijk zou kunnen zijn. Om woningbouwinitiatieven te versnellen, brengt dit college de bouwleges in harmonie met huidige wet- en regelgeving. De leges blijven kostendekkend, maar worden waar het kan verlaagd. Ook wordt er ingezet op handhaving van de Leegstandsverordening, waardoor leegstaande woningen sneller in de woningvoorraad terug kunnen keren. Er kan een vergunning aangevraagd worden voor omzetting van recreatiewoningen en recreatieappartementen in de dorpskernen naar permanente bewoning. Bij omzetting geldt de reguliere Huisvestingsverordening.

Ook wil het college de toewijzing van woningen door WoonFriesland overnemen door de gemeente Terschelling. Op deze manier kan de gemeente direct toetsen of iemand een economische of maatschappelijke binding met het eiland heeft en daarmee in aanmerking komt voor een huisvestingsvergunning. Hierdoor ontstaat meer duidelijkheid over de toewijzing van woningen aan eilanders en kan beter rekening worden gehouden met een passende verdeling van sociale huurwoningen onder toekomstige bewoners. Daarnaast wordt onderzocht of de kooprijsgrens gebaseerd kan worden op de WOZ-waarde in plaats van op de verkoopprijs.

Het college verzorgt periodiek heldere communicatie over woningbouw, locaties, kavels en appartementen op Terschelling. Deze bestuursperiode wordt de Nota Ruimtelijke Kwaliteit vastgesteld waarin de eisen voor het uiterlijk van bouwwerken zijn vastgelegd.

Sociale huur, midden huur en koop

Het college zet in op sociale huur en midden huur. Op de locatie Halfweg komen circa twintig (container)woningen voor midden huur. Nog eens twintig woningen voor midden huur worden op een andere locatie gerealiseerd. Deze locatie wordt nog bepaald.

Het college gaat negentig sociale woningen realiseren, verdeeld over de CNL-locatie, Zuidermiede en rondom De Stoek. Het participatietraject voor Klein Zuidermiede krijgt een nieuwe impuls. Bij Groot Zuidermiede start het college voortvarend met het ontwikkelen van planvorming en het bouwrijp maken van de grond. Er komt een gymzaal bij 't Jok, dorps huis De Stoek blijft staan. Door het afbreken van de gymzaal bij De Stoek wordt er ruimte vrijgemaakt voor woningbouw.

In de Noordermiede zet het college in op een mix van dertig koopkavels voor de vrije sector en twaalf huurappartementen in de sociale sector. Op de locatie van de huidige brandweerkazerne op West-Terschelling zet het college in op woningbouw.

Dellewal

Op Dellewal wordt de bestaande bebouwing (de bungalow en de bunkerwoningen) gesloopt. Het college zet in op de realisatie van twintig koopappartementen in de vrije sector. De ontwikkeling vindt plaats binnen de bestaande bouwvlakken van de bungalow, dancing en de bunkerwoningen, waardoor als het ware één lang bouwvlak ontstaat. Het zicht op de baai en de haven vanaf de Hoofdweg blijft daarbij behouden.

Binnen project Dellewal wordt tevens rekening gehouden met de mogelijke ontwikkeling van een onderwijsgebouw voor middelbaar en hoger onderwijs. Uiterlijk op 1 januari 2027 moet duidelijk zijn of deze ontwikkeling haalbaar is.

Campus Victoria

De oude campus Victoria krijgt een woonbestemming voor vrije sector koopwoningen. De bestaande bebouwing wordt gesloopt en nieuwbouw vindt uitsluitend plaats binnen de bestaande bouwvlakken. Hiervoor wordt een planologisch inrichtingsplan opgesteld. Op deze locatie zijn recreatiewoningen en recreatieappartementen nadrukkelijk uitgesloten.

Terschelling wil vluchtelingen blijven opvangen. Voor de huisvesting zal in dat geval een alternatieve locatie moeten worden gevonden.

4. Bestuurlijke samenwerking

Bestuurlijke samenwerking is essentieel om opgaven zoals de bereikbaarheid van het eiland en de woningnood op een effectieve, efficiënte en samenhangende manier aan te pakken. Door actief verbinding te zoeken, naar elkaar te luisteren en ruimte te geven aan verschillende perspectieven, bouwen we aan besluiten die breed worden gedragen. Zo zetten we gezamenlijk de schouders onder een toekomst waarin iedereen op Terschelling zich vertegenwoordigd voelt.

Het college wil samen met de gemeenteraad, de ambtelijke organisatie en alle eilanders zich vol inzetten voor Terschelling. Vanuit een gedeeld verantwoordelijkheidsgevoel en met het oog voor elkaar werken we samen aan een sterke, leefbare toekomstige gemeente. Samen bereiken we hiermee het beste voor het eiland.

Het college hecht grote waarde aan een sterke samenwerking met de gemeenteraad. Dat betekent dat de gemeenteraad tijdig wordt geïnformeerd en actief wordt betrokken bij beleidsvoorstellen die in ontwikkeling zijn, zodat keuzes gezamenlijk en zorgvuldig kunnen worden gemaakt.

Om ook jeugd en jongeren een stem te geven over de toekomst van Terschelling, wordt een Jeugdraad opgericht. Daarnaast vindt het college goed werkgeverschap essentieel. Daarom wordt in iedere bestuursperiode een werknemersbelevingsonderzoek uitgevoerd. De resultaten hiervan vormen de basis voor een concreet implementatieplan. Hierdoor wordt er gewerkt aan een sterke, betrokken en toekomstgerichte organisatie.

Het college zet sterk in op heldere, open en toegankelijke communicatie. Niet alleen binnen het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie, maar juist ook richting inwoners, ondernemers en bezoekers van Terschelling. Door informatie beter inzichtelijk te maken en keuzes transparant toe te lichten, groeit het begrip en daarmee het draagvlak voor keuzes die worden gemaakt. Daarbij wordt gewerkt aan een gebruiksvriendelijke Terschelling-app, die de verbinding tussen gemeente en samenleving versterkt en informatie snel en eenvoudig beschikbaar maakt.

Het college hecht eraan dat zowel de gemeenteraad als het college zorgvuldig blijft opereren binnen de eigen wettelijke rollen en bevoegdheden. Binnen die kaders is nauwe samenwerking essentieel, juist omdat

de opgaven groot en complex zijn. De gemeente is daarbij in belangrijke mate afhankelijk van samenwerking met partners zoals de Rijksoverheid en de Provincie. Een verdeelde raad kan de positie van de gemeente in gesprekken en onderhandelingen met het Rijk en de Provincie verzwakken. Een eensgezinde en constructieve houding binnen de raad versterkt de positie van Terschelling in gesprekken en onderhandelingen, en vergroot de kans op steun en middelen om ambities te realiseren.

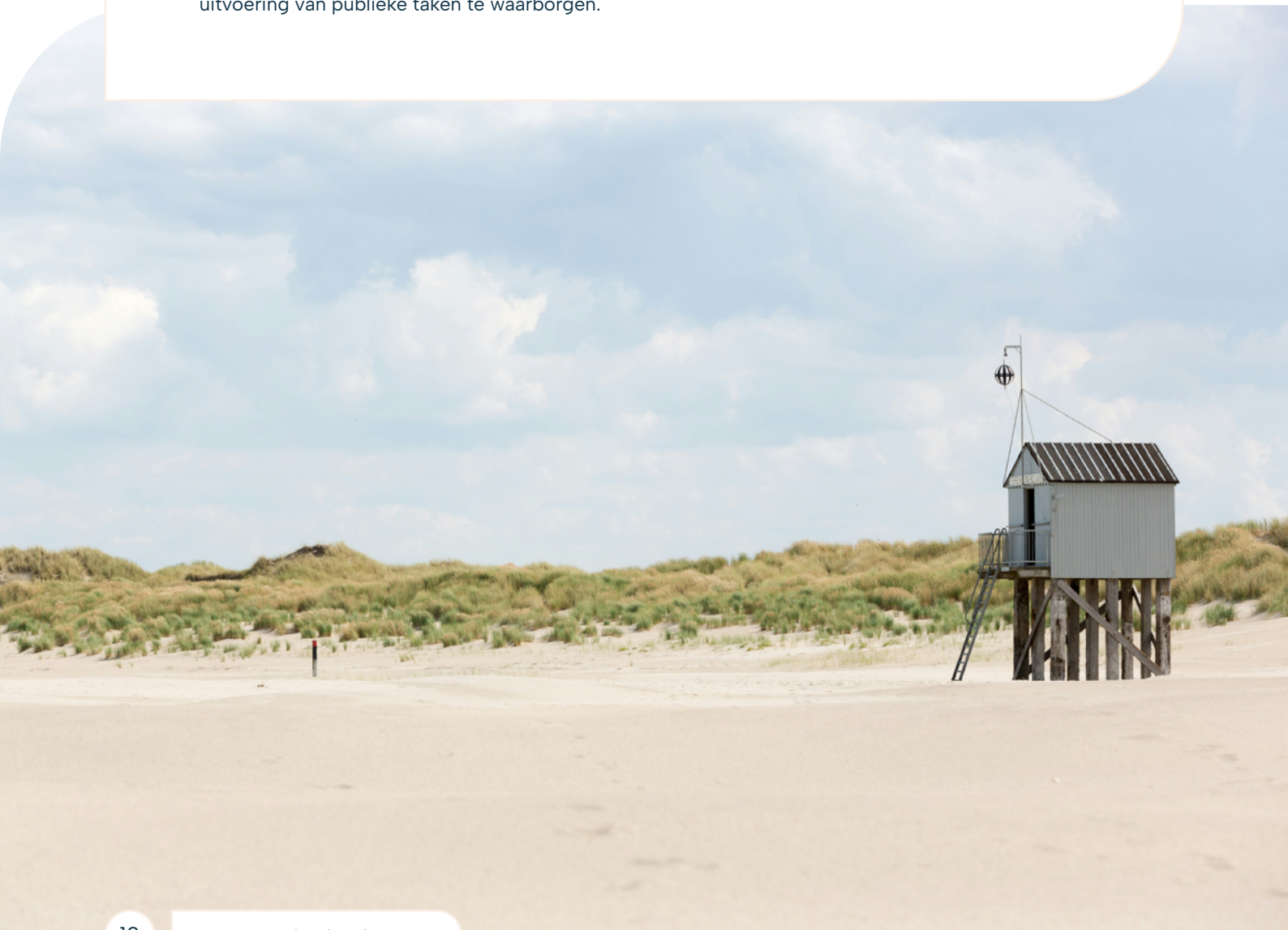
Het college kijkt uit naar een uitnodiging van de raad om samen in gesprek te gaan over bestuurlijke vernieuwing. Ook wordt voorgesteld om jaarlijks een gezamenlijke heisessie te organiseren, waarin reflectie en vooruitblik centraal staan.

Het college wil investeren in goede relaties met de Rijksoverheid, mede vanwege belangrijke projecten op het eiland (waaronder de ontwikkeling van de haven). Ook wordt de Rijksoverheid opgeroepen om de Waddentoets opnieuw actief toe te passen, zodat specifieke belangen van het Waddengebied beter worden meegewogen in de besluitvorming.

Het college wil de goede relaties met de Provincie Fryslân niet alleen behouden, maar ook versterken. Samenwerking met partijen die een wettelijke taak op het eiland hebben, zoals Staatsbosbeheer, Wetterskip Fryslân en Rijkswaterstaat, wordt geïntensiveerd met als doel om tot duidelijke en werkbare afspraken te komen.

Daarnaast zoekt het college actief de verbinding met natuur-, ondernemers- en belangenorganisaties. Gezamenlijk wordt gewerkt aan opgaven die het eiland raken, zoals kwelderherstel, waarbij natuur, veiligheid en leefbaarheid hand in hand gaan.

Ook deelname aan gemeenschappelijke regelingen blijft van groot belang. Deze samenwerking vormt een stevige basis om kwaliteit, efficiëntie en continuïteit in de uitvoering van publieke taken te waarborgen.

5. Sociaal Domein & Welzijn

Het sociaal domein en het welzijn van inwoners krijgen volop aandacht van het college. Daarbij staat niet alleen de fysieke gezondheid centraal, maar juist ook de mentale gezondheid van inwoners, preventie en ondersteuning van jongeren en kwetsbare groepen. Binnen het sociaal domein (waar de WMO, participatie en jeugdzorg onder vallen) kiest het college ervoor om lokaal zoveel mogelijk maatwerk te bieden. De gemeente is gebonden aan landelijke wet- en regelgeving, echter waar ruimte is voor eigen keuzes wordt nadrukkelijk ingezet op een aanpak die past bij Terschelling en haar inwoners.

Volksgezondheid, Preventie & Jeugd

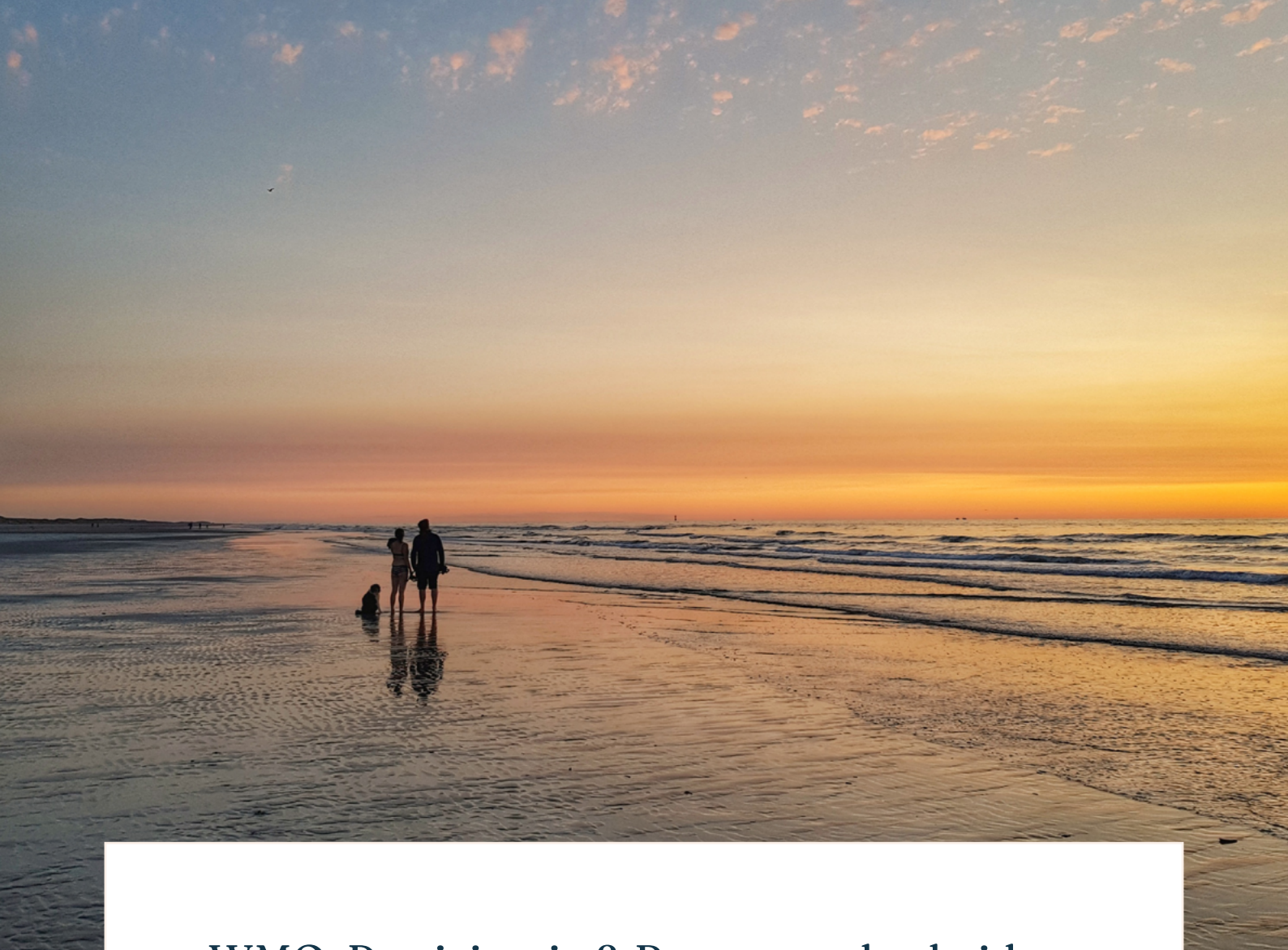
Op Terschelling liggen verschillende uitdagingen op het gebied van gezondheid en welzijn onder de eilanders. Voor de lichamelijke gezondheid gaat het onder meer om overgewicht en overmatig alcohol- en middelengebruik. Op het gebied van mentale gezondheid spelen eenzaamheid, verslavingen en de beperkingen die een kleine gemeenschap soms met zich meebrengt een belangrijke rol.

Er zijn zorgen over jongeren en volwassenen op het eiland die worstelen met suïcidale gedachten, bij henzelf of in hun directe omgeving. Het college heeft erg behoefte aan meer kennis over mentale gezondheid en aan ondersteuning bij het herkennen van signalen. Het college kiest ervoor om een steunpunt voor suïcidepreventie op te richten, zodat inwoners sneller passende hulp en ondersteuning kunnen vinden.

Ook de preventie van alcohol- en middelengebruik onder jongeren en volwassenen krijgt blijvende prioriteit. Het programma Helder Terschelling wordt voortgezet en in deze bestuursperiode verder versterkt, met concrete en meetbare resultaten als doel, zoals bijvoorbeeld periodieke rioolmetingen.

Het college wil bouwen aan een gezonde generatie. Daarom wordt extra ingezet op sport, preventie en een sterkere sociale basis. Het college breidt het jeugdwerk op Terschelling uit met speciale aandacht voor jongeren tussen de 14 en 18 jaar. Verder worden de sportmaterialen in de sportzalen vernieuwd en weer op orde gebracht, zodat iedereen veilig en met plezier kan blijven sporten en bewegen.

WMO, Participatie & Bestaanszekerheid

Iedere inwoner moet gemakkelijk de weg kunnen vinden naar passende zorg en ondersteuning: het college ontwikkelt hiervoor een duidelijke sociale kaart, waarop overzichtelijk zichtbaar is welke organisaties en instanties welke hulp bieden.

Om ondersteuning laagdrempeliger te maken, houdt het Eilandteam regelmatig inlooppreekuren in de bibliotheek en dorpshuizen. Inwoners kunnen hier zonder afspraak terecht met vragen of zorgen, dichtbij huis in een vertrouwde omgeving.

Ook inwoners met schulden verdienen snelle en praktische ondersteuning. Juist in de eerste fase van schuldproblemen moeten vaak veel ingewikkelde stappen tegelijk worden gezet.

Het college kiest daarom voor een aanpak waarbij de gemeente samen met inwoners direct de eerste acties oppakt. Zo wordt voorkomen dat problemen verder oplopen en krijgen mensen sneller grip op hun situaties.

Huishoudelijke hulp is van groot belang om mensen langer zelfstandig op ons eiland te laten wonen. De huidige wachtlijst voor huishoudelijke hulp vanuit de WMO zet deze zelfstandigheid onder druk. Het college wil uiterlijk eind 2026 de wachtlijst volledig hebben weggewerkt. Om dit mogelijk te maken, worden extra organisatorische en financiële middelen vrijgemaakt om dit probleem op te lossen.

6. Energie & Infrastructuur

De energietransitie vraagt veel van ons eiland. De noodzaak om te verduurzamen wordt steeds zichtbaarder en voelbaar, ook op ons eiland. Tegelijkertijd biedt deze uitdaging juist kansen: om samen innovatieve oplossingen te ontwikkelen, slimmer om te gaan met energie en de kracht en betrokkenheid van eilanders te benutten voor een duurzame en toekomstbestendige energievoorziening.

Het college kiest ervoor om energiecoaches actief langs de deuren te laten gaan. Zo krijgen inwoners persoonlijk advies over energiebesparing en duurzaam energiegebruik, passend bij hun woning en situatie. Om deze ondersteuning goed en structureel aan te bieden wordt waar nodig de capaciteit van de energiecoaches uitgebreid.

Het college zet in op de versnelde aanleg van de nieuwe Wadkabels. Om voorbereid te zijn op toekomstige uitbreiding van het elektriciteitsnet, neemt het college ook verantwoordelijkheid voor het tijdig vinden van een geschikte locatie voor het benodigde trafostation van ongeveer één hectare.

Duurzame energie krijgt een belangrijke status in het beleid van het college. Windenergie biedt kansen voor Terschelling, omdat wind op het eiland ruim aanwezig is. Daarom wil het college het mogelijk maken dat bedrijven en particulieren kleine windmolens tot 15 meter hoogte kunnen plaatsen. Ook steunt het college de gezamenlijke oproep van de Waddeneilanden aan de provincie Fryslân om ook windmolens hoger dan 15 meter op de Waddeneilanden toe te staan.

Om slimmer gebruik te maken van duurzaam opgewekte energie, zet het college bovendien in op meerdere batterijsystemen op het eiland. Hiermee kan overtollige energie worden vastgehouden op het eiland.

7. Toerisme, Leefbaarheid en Natuur

Toerisme en leefbaarheid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en vormen belangrijke speerpunten voor de komende bestuursperiode. Het beoogde college kiest voor een koers waarin economische ontwikkeling hand in hand gaat met de kwaliteit van leven op Terschelling. Dat vraagt om duidelijke keuzes: investeren in een aantrekkelijk toeristisch aanbod, terwijl tegelijkertijd het landelijke karakter met de unieke natuur van het eiland en het welzijn van inwoners worden beschermd en versterkt.

Toerisme

Het college wil investeren in een gastvrij, toegankelijk en toekomstbestendig eiland. Daarom wordt ingezet op het verbeteren van de toegankelijkheid van de strandovergangen. Op twee locaties start bovendien een pilot met douche-, toilet- en drinkwatervoorzieningen, zodat bezoekers en inwoners beter gebruik kunnen maken van het strand en de openbare ruimte.

Ook bij het onderhoud van fietspaden kijkt het college nadrukkelijk naar mogelijkheden om meer ruimte en voorzieningen voor voetgangers te creëren. In de binnenduinrand worden wegen ingericht volgens het principe van het programma 'auto te gast', waarbij verkeersveiligheid, rust en recreatieve kwaliteit centraal staan.

In deze bestuursperiode wordt een Toekomstperspectief Toerisme opgesteld. Hierin worden fundamentele keuzes gemaakt over de toekomst van toerisme op Terschelling. Hierin is aandacht voor balans tussen bezoekers, natuur, economie en leefbaarheid.

Om de grote opgaven waar Terschelling voor staat (zoals investeringen in de haven en woningbouw) mogelijk te maken, wordt de toeristen- en forensenbelasting verhoogd met één euro per persoon per nacht, naar € 3,40. Het college vindt deze stap noodzakelijk om te kunnen blijven investeren in een leefbaar en toekomstbestendig eiland.

Leefbaarheid

Vrijwilligersorganisaties vormen het hart van de eilander samenleving en zijn onmisbaar voor de leefbaarheid op Terschelling. Als blijk van waardering ontvangen kleine vrijwilligersorganisaties zonder beroepskrachten eenmalig een bijdrage van vijfhonderd euro, vrij besteedbaar. Hiermee spreekt het college waardering uit voor de enorme inzet van vrijwilligers en het belang van hun werk voor de gemeenschap.

Er wordt een vrijwilligerscentrale opgericht. Hiermee krijgen inwoners meer mogelijkheden om zich in te zetten voor vrijwilligerswerk, ook wanneer zij nog geen lid zijn van een organisatie. Zo wil het college betrokkenheid, ontmoeting en participatie verder versterken.

Om eilanders te ondersteunen bij het organiseren van kleinschalige evenementen, opent het college een evenementenloket op het gemeentehuis. Organisatoren kunnen hier terecht voor begeleiding, informatie en ondersteuning bij vergunningen en praktische vragen over evenementen.

Het belang van Oerol voor Terschelling is groot en onmiskenbaar. Het college gaat graag samen in gesprek over de voorwaarden die nodig zijn om het festival ook in de toekomst duurzaam en toekomstbestendig te houden.

Ook de eigen talen en cultuur van het eiland verdienen een blijvende en zichtbare plek binnen de gemeenschap. Het college zet zich actief in voor het behoud hiervan en ziet daarbij een belangrijke rol voor Museum 't Behouden Huys.

Natuur

De natuur is het hart van Terschelling. Ze vormt niet alleen het visitekaartje van het eiland, maar is ook van onschatbare waarde voor inwoners, bezoekers en ondernemers. Daarom is het belangrijk dat de natuurgebieden toegankelijk blijven voor iedereen. Alleen zo behoudt het eiland zijn unieke karakter en blijft Terschelling in zijn kracht staan: als plek waar natuur, leefbaarheid en gastvrijheid samenkomen.

8. Handhaving

Het college geeft prioriteit aan het tegengaan van verrommeling in de polder van Terschelling. Daarbij gaat het onder meer om het opslaan van goederen in de polder op locaties waar dit niet is toegestaan, het zonder toestemming egaliseren van percelen en het achterlaten van slootafval in bermen.

Het college zet in op een betere en meer samenhangende samenwerking tussen ketenpartners, zodat toezicht en handhaving effectiever en overzichtelijker worden georganiseerd.

Daarnaast wordt een inventariserende nulmeting uitgevoerd bij alle campings en locaties voor 'kamperen bij de boer', om een helder beeld te krijgen van de bestaande situatie tijdens het hoogseizoen. Op basis daarvan kan gericht worden gewerkt aan verbetering en naleving van de regels.

